

KATHY REICHS

DE SCHRIJFSTER VAN BONES

DE DOOD LIEGT NOOIT

'VERBLUFFEND'
- CRIMEZONE.NL

XANDER

THRILLER

Ook verschenen van Kathy Reichs bij Xander Uitgevers

Voor altijd dood (2014)

Wetteloos (2014)

Dodenreis (2014)

Schijnheilig (2014)

KATHY REICHS

De dood liegt nooit

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *Bones Never Lie*
Oorspronkelijke uitgever: Random House LLC
Vertaling: Irene Goes
Omslagontwerp: HildenDesign
Omslagbeeld: Stefan Hilden, Shutterstock.com
Auteursfoto: Rex Features, Hollandse Hoogte
Zetwerk: Michiel Niesen, ZetProducties

Copyright © 2014 Temperance Brennan, L.P.
Copyright © 2015 voor de Nederlandse taal:
Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2015

ISBN 978 94 0160 416 1 | NUR 330

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren.
Mocht u desondanks menen rechten te kunnen uitoefenen,
dan kunt u contact opnemen met de uitgever.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt
door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor
Alice Taylor Reichs
geboren op 3 augustus 2012
en
Miles Aivars Mixon
geboren op 11 augustus 2012

DEEL I

HOOFDSTUK 1

Maandagochtend vroeg kreeg ik het bericht. Er was een meeting ingelast en Honor Barrow wilde me erbij hebben.

Daar had ik weinig trek in, want in mijn hoofd maakten duizenden griepcellen zich klaar voor de aanval.

Maar zo zat ik dus na een weekend vol paracetamol, neusspray en citroenthee met honing toch samen met nog een triljoen andere automobilisten in de ochtendspits op weg naar het centrum, in plaats van de laatste hand te leggen aan een rapport over een motorclublid in verregaande staat van ontbinding.

Tegen kwart voor acht stond ik geparkeerd aan de achterkant van het Law Enforcement Center. Het was frisjes en het rook naar dorre bladeren – dacht ik. Mijn neus zat zo verstopt dat ik het verschil niet had geweten tussen een tulp en een vuilnisbak.

In 2012 hadden de Democraten hun vierjaarlijkse bijeenkomst in Charlotte gehouden, waar tienduizenden mensen op af waren gekomen, om te juichen of te protesteren, en om een kandidaat te nomineren. Het stadsbestuur had toen vijftig miljoen dollar uitgegeven aan beveiliging, waardoor de benedenverdieping van het Law Enforcement Center nu meer leek op de brug van ruimteschip Enterprise dan op de onschuldige lobby van daarvoor. Houten barrière rondom, kogelvrij glas. Videoschermen die ieder plekje en pukkeltje van het gebouw toonden, zowel binnen als buiten.

Nadat ik mijn naam op de lijst had gezet, hield ik mijn pasje voor de lezer en nam de lift naar de tweede verdieping.

Barrow liep net voorbij toen de lift zoemend tot stilstand kwam en de deuren openschoven. Op de bordjes boven de ruimte die hij

binnenliep, wezen pijlen op een groene achtergrond naar Vermogensdelicten links en Gewelddelicten rechts. Boven de pijlen stond het horzelnest, het logo van de Politie van Charlotte-Mecklenburg.

‘Bedankt voor je komst.’ Barrow hield zijn pas nauwelijks in.

‘Geen probleem,’ zei ik. Afgezien van de paukenslagen in mijn hoofd en de brand in mijn keel.

Ik volgde Barrow de deur door en we liepen allebei naar rechts.

De gang stond in beide richtingen vol met rechercheurs, de meeste in overhemd met das, eentje in een kaki broek en een marineblauw poloshirt met daarop het logo van Intrepid Wasp. Iedereen was voorzien van een beker koffie en een serieus wapen ergens op het lichaam.

Barrow verdween in een kamer waar opnieuw een groen bordje bij hing: 2220: DIVISIE GEWELDSDELICTEN. MOORDZAKEN / LEVENSDELICTEN.

Ik liep rechtdoor, langs drie verhoorkamers. Vanuit de eerste kamer gaf een baritonstem uiting aan diepe verontwaardiging, in bewoordingen die er niet om logen.

Tien meter verder liep ik naar binnen bij kamer 2101: Moordzaken Cold Case Team.

Een grijze tafel en zes stoelen namen het grootste deel van de ruimte in beslag. Een kopieermachine. Archiefkasten. Aan de muur hingen beige prikboarden en een whiteboard. Achterin stond een halfhoog kamerscherm voor een bureau met daarop de geijkte telefoon, mok, verpieterde plant, en uitpuilende postbakjes. Door het raam vielen rechthoeken zonlicht op de bureaulegger.

Niemand te bekennen. Ik keek op de klok aan de muur. 7:58.

Was ik nu echt de enige die op tijd was?

Met een kloppend hoofd en een tikje geïrriteerd plofte ik in een stoel en legde mijn schoudertas bij mijn voeten. Op tafel stonden een laptop, een kartonnen doos en een plastic krat. Beide bakken hadden cijfers op de deksels. De reeks op de krat kwam me bekend voor: 090430070901. Het dossier was van 30 april 2009.

De nummering op de kartonnen doos was afwijkend. Ik nam aan dat de zaak uit een ander rechtsgebied kwam.

Even wat achtergrond.

Het Charlotte-Mecklenburg Police Department zat opgescheept met zo'n vijfhonderd onopgeloste moorden, daterend vanaf 1970. Dat betekende nogal wat dode lichamen, en nog veel meer mensen die wachtten op gerechtigheid. Daarom richtte de CMPD in 2003 een Cold Case Team op.

Honor Barrow, die al twintig jaar bij Moordzaken zat, had vanaf het begin de leiding gehad over het CCT. De andere full-timers waren een sergeant van politie en een FBI-agent. Een team van vrijwilligers bestaande uit drie gepensioneerde FBI-agenten, een gepensioneerde politieagent van de NYPD, een wetenschapper en een ingenieur zorgde voor ondersteuning in de vorm van beoordeling en analyse voorafgaand aan een onderzoek. De leden van het Cold Case Team kwamen eens per maand bijeen.

Als forensisch antropoloog werk ik met doden die al een tijdje dood zijn. Niet zo gek dus dat ze mijn hulp weleens inriepen. Maar meestal kreeg ik vooraf te horen waarom mijn aanwezigheid gewenst was. Voor een onderzoek op een set menselijke resten. Voor een vraag over botten, letsel, of ontbinding.

Dit keer niet.

Ongeduldig en benieuwd waarom ik was opgetrommeld, haalde ik de krat naar me toe en trok de deksel eraf. Er zaten honderden pagina's in, gescheiden door tabbladen. Met de termen op de tabs was ik bekend. Slachtofferbeschrijving. Relas van het onderzoek. Proces-verbaal plaats delict. Verzameld/Geanalyseerd bewijs/be-slag. Sectierapport. Getuigen. Gerelateerde onderzoeken. Mogelijke verdachten. Aanbevelingen.

Boven op de documenten lag een review-verslag geschreven door Claire Melani, criminoloog en mijn collega bij de Universiteit van North Carolina in Charlotte. Ik bladerde het eerste stuk door. Ik voelde mijn nekspieren aanspannen.

Voor ik verder kon lezen, klonken er stemmen in de gang. Een paar tellen later kwam Barrow tevoorschijn met een man die zo van de cover van een survivalgids leek te zijn gelopen. Stukgewas-sen spijkerbroek. Vaal legerjack met daaronder een rood T-shirt

met lange mouwen. Donkere krullen onder zijn lichtgevend oranje petje.

Ik legde het rapport terug in zijn krat. ‘Zit de rest vast in het verkeer?’

‘Het vrijwilligersteam is niet uitgenodigd.’

Dat verbaasde me, maar ik zei niets.

Barrow zag me mijn blik verleggen naar de survivalman, en stelde hem aan me voor. ‘Rechercheur Rodas is over uit Vermont.’

‘Umparo. Mijn vrienden noemen me Umpie.’ Lachje vol zelfspot. ‘Alle twee.’

Rodas bood zijn hand aan om die van mij te schudden. Umpies greep paste bij zijn voorkomen: ruig en sterk.

Terwijl Barrow en Rodas gingen zitten, verscheen er een vertrouwd silhouet in de deuropening. Erskine ‘Skinny’ Slidell, een onvervalste politieheld, als je het hem vroeg.

Ik kan niet zeggen dat ik blij was met zijn aanwezigheid. Skinny werkt bij Moordzaken, ik in het mortuarium, en daarom hadden we vaak met elkaar te maken. Onze jarenlange relatie vertoont meer pieken en dalen dan de uitdraai van een leugendetector. Af en toe werkt hij op je zenuwen, maar hij krijgt wel zaken opgelost.

Slidell spreidde zijn handen in een gebaar van ‘Wat is er?’ en draaide meteen zijn pols omhoog om op zijn horloge te kijken. Subtiel.

‘Goed dat je jezelf even los kon maken van je computerporno.’ Glimlachend haakte Barrow met zijn voet een stoel weg van de tafel.

‘En jouw zus doet het goed op camera.’ Het kussen pufte toen Slidell zijn aanzienlijke achterste liet zakken.

In de jaren tachtig waren Slidell en Barrow partners geweest en in tegenstelling tot de meeste anderen hield Barrow vol dat hem dat goed was bevallen. Allebei zijn ze nogal van de gevatte antwoorden, dat zal de reden wel zijn geweest.

Barrow had net Rodas en Slidell aan elkaar voorgesteld toen de deur openvloog. Een mij onbekende man kwam binnen. Hij had niet veel kin en een te lange neus, en zo te zien was hij mijn lengte. Zijn polyester overhemd, stropdas en warenhuispak wezen op mid-

denkader. Zijn houding schreeuwde smeris. We keken toe hoe polysterman bij ons kwam zitten.

‘Agent Tinker is van de SBI.’ In Barrows verwijzing naar de State Bureau of Investigation zat weinig warmte.

Ik had wel van Beau Tinker gehoord. Hij stond bekend als een bekrompen geest met een ego van een kilometer breed. En als een casanova.

‘Die lange rit lijkt mij een beetje overdreven.’ Slidell zei het zonder op te kijken van zijn gevouwen handen die op zijn buik rustten.

Tinker keek naar Slidell met ogen die grijs en dof waren als tin. ‘Ik zit hier vlakbij, op bureau Harrisburg Field.’

Je zag Slidells kaakspieren aanspannen, maar hij zei niets.

Net als overal ter wereld bestond er in North Carolina de nodige afgunst tussen de verschillende diensten. De sheriff, de campus-, luchthaven- en havenpolitie tegenover de plaatselijke politie. De staat versus de stadsjongens. De *feds* tegen de rest van de wereld.

Afgezien van de strafbare feiten waarbij het wettelijk verplicht is, zoals bij drugshandel, brandstichting, gokken en verkiezingsfraude, werd de SBI doorgaans slechts op verzoek van plaatselijke politiebureaus bij misdaadonderzoeken betrokken. De kou die van Barrow en Slidell afsloeg leek erop te wijzen dat er dit keer van zo’n uitnodiging geen sprake was geweest.

Had het met Rodas te maken? En zo ja, vanwaar Raleighs’ interesse in een zaak uit Vermont?

Slidell beschouwt zichzelf als de hotshot binnen het Moordzaken team. Te ‘hot’ om een beetje rond te zitten klooiën aan een tafel, zoals hij het zelf ooit heeft gezegd. Van hem vroeg ik me ook af wat hij hier deed.

Ik dacht aan het dossier in de plastic krat.

Ik keek naar Slidell. Hij zat naar Tinker te kijken, met een gezicht dat je normaal bewaart voor pedofielen en schimmel.

Ging deze vijandelijkheid verder dan territoriumdrift? Had Slidell een verleden met Tinker? Of was Skinny gewoon zichzelf?

Barrows stem onderbrak mijn gedachten. ‘Ik geef rechercheur Rodas graag het woord.’

Barrow leunde achterover en herschikte het koord om zijn nek, waar zijn badge aan hing. Hij deed me vaak denken aan een grote gelooide schildpad. Donkere en gerimpelde huid alsof zijn schedel was gekrompen, uit elkaar staande, uitpuilende ogen boven een puntige, kleine neus.

Rodas maakte de doos open, haalde er een stapel rapporten uit, en schoof ieder van ons er een toe. 'Sorry als ik wat minder formeel ben dan jullie.' Zijn stem klonk laag en bars. 'Ik zet het kort uiteen, daarna kun je vragen stellen als er nog iets onduidelijk is.'

Ik begon te bladeren en hoorde Tinker en Slidell dat ook doen.

'Op 18 oktober 2007 tussen half drie en drie uur 's middags verdween Nellie Gower, een twaalfjarig blank meisje, op haar fietstocht van school naar huis. Zes uur later werd de fiets gevonden op een provinciale weg, niet ver van de boerderij van de familie Gower.'

Een verandering in zijn toon deed me naar hem opkijken. Rodas' adamsappel bewoog omhoog en omlaag. Daarna ging hij verder. 'Nellies lichaam werd acht dagen later gevonden in een graniet-groeve zes kilometer buiten de stad.'

Het viel me op dat Rodas de naam van het meisje gebruikte, zonder haar dus te ontmenselijken, zoals politiemensen vaak doen; het kind, het slachtoffer. Je hoefde Freud niet te zijn om te zien dat Rodas emotioneel betrokken was bij deze zaak.

'De forensisch patholoog heeft geen verwondingen gevonden of tekenen van seksueel geweld. Het kind had haar kleren nog aan. De conclusie was een niet natuurlijke dood, doodsoorzaak onbekend. De plaats delict leverde verder niets op. Het lichaam ook niet. Geen autobanden, geen sporen, geen bloed of speeksel, helemaal niets forensisch.

'De gebruikelijke mensen zijn ondervraagd; geregistreerde zedendelinquenten, ouders en familie, vrienden, de families van hun vrienden, burens, haar oppassen, een leider van de padvindsters, mensen van haar school, van de kerk, het buurthuis. Iedereen die ook maar iets met het slachtoffer te maken kon hebben.'

Rodas pakte een handvol ringbanden met standaardformaat foto's uit de krat en gooide ze ons toe als een volleerd croupier. Hij

hield zijn mond toen we de morbide kaarten bekeken die hij ons had uitgedeeld.

De eerste paar foto's toonden de groeve. Een loodgrijze lucht boven een uitgestrektheid van steen, geen boom te zien. Links klom een onverharde weg vanuit de voorgrond omhoog naar een grillige horizon.

De weg was afgezet met barricades. Daarachter stonden auto's, pick-ups en televisiewagens. Bestuurders en passagiers stonden in groepjes van twee en drie bij elkaar. Sommigen praatten met elkaar, anderen staarden langs de afzettingen of keken naar de grond. Verschillende mensen droegen een T-shirt met de woorden Vind Nellie en daaronder het gezicht van een glimlachende tiener.

Ik kende het type. Van die samaritanen die urenlang hadden meegeholpen met zoeken en met het beantwoorden van telefoontjes. Van die gluurders die hopen op een glimp van een lijksak. Journalisten op jacht naar de beste kop boven de zoveelste menselijke tragedie.

Binnen de afzetting stonden surveillancewagens, een PD-vrachtwagen, een lijkwagen, en twee burgerauto's, die daar stonden alsof ze ter plekke waren bevroren in de tijd. Natuurlijk liep iedereen er rond die hier rond moest lopen: PD-technici, medewerkers van de lijkschouwer. Een vrouw in windjack met Medical Examiner in gele blokletters op de rug. Politie in uniform, eentje met zijn hoofd schuin om in zijn schouderradio te praten.

Op het hoofdpodium was een PD-tent neergezet. Onder het blauwe plastic waren de palen door geel tape verbonden. Opgesloten in die rechthoek lag een pijnlijk klein heuveltje. Rodas zat ernaast gehurkt, met een somber gezicht, en een notitieblok in zijn hand.

De volgende reeks foto's concentreerde zich op het kind. Nellie Gower lag op haar rug, benen gestrekt, armen strak langs de zij. De rits van haar rode wollen jack zat dicht tot onder haar kin. De veters van haar gympen waren gestrikt met precies even grote lussen links en rechts. De onderkant van haar gestippelde blouse zat keurig in haar felroze jeans gestopt.

Meerdere foto's omkaderden het gezicht van de T-shirts. Maar nu zonder lach.

Nellies haar viel in lange, chocoladekleurige golven over haar schouders. Ik zag dat het achter op haar hoofd was verdeeld in twee gelijke helften, alsof het was gekamd en geschikt.

Acht dagen in de open lucht had zijn onvermijdelijke effect gehad. Haar gezicht was gezwollen, haar huid was paars en groen gevlekt. Massa's maden krioelden in haar mond en neusgaten.

De laatste drie shots waren close-ups van de rechterhand van het meisje, met daarop wat restantjes van een ragdunne witte substantie.

‘Wat is dat?’ vroeg ik.

‘De PD-unit heeft mogelijke sporen veiliggesteld door zakjes om de handen heen te doen. De forensisch patholoog heeft de binnenkant van de hand en de nagels bemonsterd. De sporenjongens dachten dat het misschien overblijfselen waren van een tissue.’

Ik knikte terwijl ik naar de foto's bleef staren. In mijn hoofd ging een vuurwerk af van zenuwimpulsen. Dit deed me denken aan een ander kind. En aan nog veel meer van dit soort hartverscheurende foto's.

Ik wist waarom ze me hadden gebeld. Waarom Skinny hier was.

‘Wel godverdomme!’

Rodas deed of hij Slidells uitroep niet had gehoord. ‘Het enige wat we hadden waren een paar aanwijzingen, wat telefonische tips, een getuige die zei dat een van de leraren meer dan gewone belangstelling voor Nellie had en een buurman die beweerde haar in een vrachtwagen te hebben gezien met een man met een baard. Daar is allemaal niets uitgekomen. Uiteindelijk kwam de zaak stil te liggen. We zijn maar een klein bureau. Ik moest verder. Je weet hoe dat gaat.’

Rodas keek Slidell aan, toen Barrow. Aan hun blik zag hij dat ze dat maar al te goed wisten. ‘Maar het vrat aan me. Zo'n jong meisje. Als ik vrij had, pakte ik het dossier erbij, in de hoop dat ik iets zou vinden dat ik over het hoofd had gezien.’

Weer ging zijn adamsappel omhoog en omlaag. ‘Alle verklaringen zeggen dat Nellie verlegen was. Voorzichtig. Ze zou nooit met een vreemde meegaan. Wij dachten dat de dader uit haar omgeving

moest komen. Iemand die ze kende. En ik denk dat we ons daarop hebben blindgestaard.

‘Vorig jaar dacht ik: wat kan mij het schelen. Even out of the box denken. En toen heb ik VICAP geprobeerd.

Rodas had het over het Violent Criminal Apprehension Program van de FBI, een nationale database waarin informatie over moorden, seksuele mishandelingszaken, vermiste personen en andere geweldsdelicten werd verzameld en geanalyseerd. Die bevat ongeveer 150.000 lopende en afgesloten onderzoeken die zijn ingediend door zo'n 3800 nationale, regionale en plaatselijke overheidsdiensten, waaronder cold cases die teruggaan tot de jaren vijftig van de vorige eeuw.

‘Ik voerde in wat we hadden, de modus operandi, opvallende kenmerken, omschrijving en foto's van de plaats delict, details over het slachtoffer. Het duurde weken voordat ik antwoord kreeg. En ja hoor, ons profiel had een match met een onopgeloste zaak hier in Charlotte.’

‘Het Nance-meisje.’ Slidell zei het bijna zonder zijn mond te bewegen.

‘Die zaak heeft nooit een arrestatie opgeleverd.’ Tinkers eerste woorden sinds hij Slidell had verteld dat hij met zijn kantoor om de hoek zat.

Slidell deed zijn mond open om te antwoorden. Bedacht zich kennelijk, en deed hem weer dicht.

Ik wierp een blik op het krat. 090417091201. Lizzie Nance. Skinny's eigen maagzweer-veroorzakende mislukking.

Op 17 april 2009 vertrok Elizabeth Ellen ‘Lizzie’ Nance van balletles naar haar moeders appartement, drie blokken verder. Nooit thuis aangekomen. Er was extreem veel aandacht van de media. Honderden mensen meldden zich om tiplijnen te bemannen, te flyeren, en het bos en de vijvers bij Lizzie in de buurt te doorzoeken. Tevergeefs.

Twee weken na Lizzies verdwijning werd er een ontbonden lichaam gevonden in een natuurreservaat ten noordwesten van Charlotte. Het lijk lag op de rug met de voeten bij elkaar, de ar-

men langs de zij. Een zwart balletpakje met panty en roze katoenen ondergoed zaten nog netjes om het vergane vlees heen. Felblauwe Crocs nog aan de voeten. Van de resten die onder een duimnagel werden gevonden, werd later vastgesteld dat het weefsel van een gezicht was.

Slidell leidde het moordonderzoek. Ik analyseerde de botten.

Dagenlang heb ik boven mijn microscoop gebogen gezeten, maar nergens op het skelet vond ik een inkeping, snede of breuk. Tim Larabee, de forensisch patholoog van Mecklenburg County, kon niet met zekerheid vaststellen of er sprake was geweest van seksueel misbruik. De zaak werd afgemaakt op moord, maar de doodsoorzaak bleef onbekend.

Lizzie Nance stierf toen ze elf jaar oud was.

‘Gelukkig had Honor ook zijn onopgeloste zaak ingevoerd. Het systeem signaleerde de overeenkomsten.’ Rodas hief zijn handen. ‘En dus ben ik hier.’

Even was het stil in de kamer. Tinker doorbrak het zwijgen. ‘Is dat het? Twee meisjes van ongeveer dezelfde leeftijd? Met hun kleren nog aan?’

Niemand gaf antwoord.

‘Was het Nance-meisje niet al te ver heen om verkrachting uit te sluiten?’

Slidell legde zijn handen op tafel en boog zich naar Tinker. Ik was hem voor.

‘Het sectierapport maakte melding van complicerende factoren. Maar de kleren van het meisje zaten recht, en dokter Larabee kon met enige zekerheid concluderen dat er geen verkrachting had plaatsgevonden.’

Tinker haalde zijn schouders op, hij besepte niet – of het interesseerde hem niet – dat iedereen zich stoorde aan zijn laconieke houding. ‘Klinkt zwak.’

‘Het is niet alleen het VICAP-profiel waardoor ik naar Charlotte ben gekomen,’ ging Rodas verder. ‘Tegen de tijd dat we Nellie vonden, had ze al anderhalve dag in de regen gelegen. Haar kleding was doordrenkt met een mengsel van water en ontbindingsvocht.’

Hoewel ik weinig hoop had, gaf ik alles aan ons forensisch lab in Waterbury om te laten testen. Tot mijn verrassing vonden ze toch nog bruikbare DNA-sporen.’

‘Alleen van haar,’ raadde Slidell.

‘Ja.’ Rodas legde zijn onderarmen op tafel en leunde voorover. ‘Achtien maanden geleden liep ik het dossier opnieuw door. Dit keer zag ik iets waarvan ik dacht dat het voor een doorbraak kon zorgen. Wat er op Nellies hand zat, was niet samen met haar kleding ingediend. Ik belde de forensisch patholoog; ze vond de schraapsels die haar voorganger bij de sectie had afgenomen. Wetend dat er maar een kleine kans was, vroeg ik haar ze naar Waterbury te sturen.’

Rodas keek me recht aan.

Ik keek terug.

‘Het materiaal bevatte DNA dat niet van Nellie was.’

‘Heb je het profiel door het systeem gehaald?’ Tinker stelde de overbodige vraag.

Rodas knikte met zijn kin naar het rapport in mijn handen. ‘Kijk onder het kopje “Bijgewerkte DNA-uitslagen”, dokter Brennan.’

Benieuwd naar waarom hij mij daarvoor uitkoos, deed ik wat hij zei.

Las een naam.

Ik voelde een vlaag adrenaline in mijn buik.